

Brusič/brusička drahých kamenů (kód: 82-009-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Brusič drahých kamenů
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Volba postupu práce a způsobu zpracování výbrusů drahých kamenů	4
Samostatné zpracování výtvarného návrhu na vybroušení drahých kamenů	4
Příprava, ošetřování a údržba nástrojů a pomůcek pro broušení drahých kamenů	4
Broušení a leštění drahých kamenů	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Volba postupu práce a způsobu zpracování výbrusů drahých kamenů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat předložený drahý kámen a jeho vlastnosti	Ústní ověření
b) Popsat určený druh výbrusu, jeho vývoj a uplatnění v různých historických obdobích	Ústní ověření
c) Stanovit pracovní postup broušení předloženého drahého kamene určeným druhem výbrusu	Praktické předvedení
d) Zvolit správný sklon facet dle indexu lomu kamene	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Samostatné zpracování výtvarného návrhu na vybroušení drahých kamenů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní druhy a tvary výbrusů	Ústní ověření
b) Popsat fantazijní výbrusy	Ústní ověření
c) Vypracovat výtvarný návrh na vybroušení předloženého drahého kamene určeným výbrusem	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava, ošetřování a údržba nástrojů a pomůcek pro broušení drahých kamenů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit potřebné druhy brusných a leštících kotoučů a prostředků a vysvětlit jejich funkci	Praktické předvedení
b) Vybrat brusiva a leštiva správné zrnitosti pro vybroušení předloženého drahého kamene určeným výbrusem dle vlastního výtvarného návrhu	Praktické předvedení
c) Předvést použití kamenářské posuvky	Praktické předvedení
d) Předvést rovnání kotoučů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Broušení a leštění drahých kamenů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Natmelit kámen v souladu s vlastním výtvarným návrhem	Praktické předvedení
b) Nastavit sklon na strojku a vybrousit facety vršku předloženého drahého kamene určeným výbrusem dle vlastního výtvarného návrhu	Praktické předvedení
c) Vytvarovat kámen na brousicím stroji do požadovaného rozměru předloženého drahého kamene určeným výbrusem dle vlastního výtvarného návrhu	Praktické předvedení
d) Vybrousit a vyleštit všechny facety vršku včetně rundysty dle vlastního výtvarného návrhu	Praktické předvedení
e) Přetmelit a vybrousit facety spodku dle vlastního výtvarného návrhu	Praktické předvedení
f) Vyleštit facety spodku v souladu s vlastním výtvarným návrhem	Praktické předvedení
g) Sejmout a vyčistit výbrus v souladu s vlastním výtvarným návrhem	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/brusic-drahych-kamenu#zdravotni-zpusobilost>).

Pro komplexní ověření znalostí a dovedností podle tohoto hodnotícího standardu autorizovaná osoba předloží uchazeči jeden kus drahého kamene a zároveň určí druh výbrusu, který uchazeč použije na jeho vybroušení. Uchazeč na základě tohoto zadání vypracuje výtvarný návrh, dle kterého pak výbrus zrealizuje. Výtvarný návrh bude proveden technikou kresba tužkou na výkrese velikosti A4.

Ověřování dle tohoto standardu by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci a dodržování technologické kázně.

Při hodnocení hotového výrobku je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a estetické ztvárnění výbrusů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou zaměřené na broušení a rytí drahých kamenů a alespoň 5 let odborné praxe v samostatné uměleckořemeslné činnosti v oblasti broušení a rytí drahých kamenů nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti broušení a rytí drahých kamenů.
- b) Vysokoškolské vzdělání v oblasti užité výtvarné tvorby zaměřené na design výbrusů a rytin drahých kamenů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslného broušení a rytí drahých kamenů nebo ve funkci učitele praktických cvičení.
- c) Profesionální kvalifikace 82-009-M Brusič/brusička drahých kamenů a alespoň 5 let odborné praxe v samostatné uměleckořemeslné činnosti zaměřené na broušení drahých kamenů.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Brusičská dílna splňující minimálně následující požadavky na materiálně-technické vybavení:

- prostory s přívodem elektrické energie, plynu a vody odpovídající bezpečnostním předpisům,
- kamenářská pila s diamantovými nebo jinými kotouči pro řezání drahých kamenů,
- kamenářské brusné zařízení pro tvarování kamene s karborundovými nebo nabíjenými diamantovými kotouči,
- brusné diamantové kotouče požadovaných zrnitostí,
- kamenářské kvadranty a kolíčky,
- kamenářský tmel /kyta/ pro natmelení kamene,
- lihový kahan,
- posuvné měřidlo,
- rovnače kotoučů,
- lešticí dřevěné nebo plstěné kotouče,
- brusiva a leštiva v odpovídajících zrnitostech,
- chladicí prostředky, líh a čisticí prostředky,
- ochranné pracovní pomůcky,
- hasicí přístroje,
- tužky, výkresy velikosti A4.

Pro realizaci výbrusu dle jednotlivých kritérií hodnocení autorizovaná osoba připraví:

- drahý kámen z odrůd křemene - např. křišťál, achát, karneol, chalcedon o velikosti 4-6 cm.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nepočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 24 až 30 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce uměleckořemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Marta Dostrašilová – OSVČ

Ondřej Zajíc – SUPŠ a VOŠ Turnov

Pavel Ježek – OSVČ

Danuše Machátová – OSVČ, Rudolfinea, o. s.